

SLOVENSKI SOKOL

GLASILO SLOVENSKE SOKOLSKÉ ZVEZE.

ŠTEV. 11.

V LJUBLJANI, 25. NOVEMBRA 1913.

LETO X.

MIROSLAV AMBROŽIČ:

Slovenci na mednarodni tekmi v Parizu.

Po tekmovalnih vrstah, katere pošljejo posamezne Zveze na mednarodne tekme, se da deloma sklepati na fizično silo tistega naroda, ki ga vrsta zastopa — zelo zanesljivo pa na kakovost tiste organizacije, ki je vrsto poslala. Seveda se ne da ta sodba izreči brez ozira na mnogo okoliščin, ki pridejo v poštev pri pripravi, pri tekmi itd., toda trdno pa je lahko pribiti razliko med нравnimi silami, ki jih posamezniki izkažejo kot zastopniki združbe vsega naroda.

Posebno v tem oziru se še pred početkom zadnje tekme ni moglo skrivati, da je glavno težišče boja med dvema skupinama. Ti so tvorili romanski narodi na eni in Sokoli na drugi strani.

Dasi se ni poudarjalo nikjer posebej, da si stojita nasproti tu obenem dva vzgojna načina, da stopa tu Sokolstvo s svojim najbistvenejšim delom na pozorišče, kjer hoče dokazati svoj vpliv in neizmerni pomen z ozirom na vzgojo svojega naroda, vendar se je videlo to jasno in se pričakoval rezultat s tem večjo napetostjo. Saj se ni mogel naseliti v naših srcih niti dvom o resničnosti sile ljubezni do naroda, te ljubezni, ki je podlaga vsega našega dela, niti dvom o resničnosti pomena nesebične discipline in resnični važnosti bratstva, ki je najizdatnejša vez vseh plemenitih teženj v Sokolstvu. Verovali smo in zaupali — in nismo se varali.

Stremljenje, ki je vodilo Sokole k težki tekmi, ni imelo svojih korenin v častihlepu, v hrepenenju po lavorikah s športnega tekmovališča. Videlo se je to v nastopu tekmovalcev, v občevanju, v vsej borbi. Le Sokolstvo je bilo ono, ki je hotelo uveljaviti način telovadbe, ki ima svoj cilj v vzgoji zdravega, vsestransko zdravega — plemenitega rodu. To pa je tudi ona skrivnost, s katero so dosegli Čehi Sokolstvu prvo priznanje.

Slovenska vrsta sicer ni dosegla tako visokega mesta, in sicer vsled dejstev, ki se ne bi bila zgodila nikjer pri sokolskih tekmah — že to je dokaz razlike — toda ona ni zaostala v zmožnostih, še manj v junaštvu, ki ima svoj izvor v tisti vzgoji, ki jo je predstavljala.

Zmago si je priborilo Sokolstvo, novo zmago, najčastnejšo in najlepšo, zato tudi tako bodrilno. Vera je ostala trdna in nezlomna.

Ako pa sklepamo na fizično silo tistega naroda, ki ga je zastopala naša vrsta kot priče celega poteka tekme, moramo reči, da smo med prvimi. Tudi to je pridobitev z mednarodne tekme. Utrdi nam obenem zaupanje v bodočnost; zakaj kakor se drugi narodi lahko zanašajo na svoje bogastvo, tako nam porokuje bodočnost naše zdravje — le ohraniti ga je treba in ga okrepiti — temu pa je namenjena naša sokolska združba.

* * *

Dne 16. novembra 1913 se je vršila v Parizu 40letnica Unije francoskih gimnastov (Union des Sociétés de Gymnastique de France) in obenem šesta mednarodna tekma, ki jo je priredila evropska mednarodna telovadna zveza. Vsa prireditelj je bila pod pokroviteljstvom predsednika francoske republike Poincaréja in pod častnim predsedstvom francoskega ministra notranjih stvari M. Klotza.

Slovenska Sokolska Zveza je od l. 1907. članica evropske mednarodne telovadne zveze; udeležuje se tudi ves ta čas delovanja te zveze in njenih prireditev. Dosedaj se je udeležila že treh mednarodnih tekem (v Pragi, Luksemburgu, Turinu) in pričakovalo se je, da se udeleži tudi letošnje tekme; po sklepu odbora se je vabilu tudi odzvala.

Naše razmere doslej pač ne pripuščajo, da bi se mogla vrsta vaditi več nego mesec dni skupaj. Že meseca julija (27.) pa se je izvršila izkušnja z 19 priglašenci, izmed katerih se je pri drugi izkušnji dne 5. oktobra odbrala vrsta 6 tekmovalcev in en namestnik. S skupno vadbo je pričela ta vrsta dne 13. oktobra, izrabila ta mesec pred tekmo kar najintenzivneje ter priredila poizkusno tekmo na javni telovadbi dne 10. novembra, tik pred odhodom v Pariz.

Pri poizkusni tekmi, kjer pa sta se morala opustiti tek in skok, so dosegli naši tekmovalci zelo ugodne uspehe. Le na drogu izvedba ni bila dovoljna (pač pa je bila pri tekmi v Parizu izvrstna). Zgodila se je poleg tega občutna nesreča; pri padcu z droga se je poškodoval brat Pogačnik. Upali smo sicer, da se do tekme v Parizu že popravi, vendar se je tam pokazalo, da mu ni mogoče tekrovati. Vrsta se je torej sestavila naslednje: vodnik vrste načelnik Slovenske Sokolske Zveze dr. Viktor Murnik, ki je bil vrsto tudi vadil in pripravljaj; tekmovalci bratje: Stane Vidmar (Ljubljana I.), France Miklavc (Trst), Alojzij Jerin (Celje), Vinko Rabič (Ljubljana), Jakob Sever (Ljubljana II.), Egon Jezeršek (Sv. Jakob-Trst), namestnik Alojzij Pogačnik (Ljubljana).

Za sodnike so bili izmed Slovencev določeni bratje: Jože Smertnik, načelnik celjske župe, Bojan Drenik, podnačelnik Slovenske Sokolske Zveze in Miroslav Ambrožič, načelnik tržaške župe. Odprave v Pariz so se poleg tega udeležili od S. S. Z. določeni zastopnik br. Berce, dalje nač. idrijske župe J. Novak, brat Seidl iz Šiške in gđc. M. Vodušková iz Ljubljane.

Dne 13. novembra zvečer nas je v Parizu sprejelo zastopstvo Unije francoskih gimnastov in nas je odvedlo v hotel „Moderne“ na „Place de la République“ v bližini kolodvora in v bližini prostora, kjer se je izvršila tekma. Takoj na tem mestu moram poudariti, da so nas Francozi sprejeli preprijazno ter nam ves čas bivanja v Parizu izkazovali največjo gostoljubnost in nam pri vsej prireditvi kazali veliko naklonjenost. V hotelu smo že našli češko zastopstvo, ki je bilo naslednje: Odpravo in zastopstvo je vodil starosta Č. O. S. br. dr. Josip Scheiner, vrsto načelnik Č. O. S. br. Jindřich Vaníček. V vrsti so bili: Karel Stary (Vilno-Rusko), Sýkora Josip (Smichov I), Ferdinand Steiner (Petrograd), Josip Czada (Sokol Pražský), Václav Douda (Podolí Dvorce),

Robert Pražák (Plzeň), Václav Svoboda¹⁾ (Vršovice), Václav Pardubský (Mlada Boleslav). Sodniki: Bohumil Havel, Vladimír Müller, Aug. Očenášek. Dalje smo videli stare znance brate Vinc. Štěpánka, Erbena, Kadeřábka itd.

Drugi dan, dne 14. novembra, so bili na sporedu slavnosti razni sprejemi, tako pri raznih ministrih, pri soprogi predsednika republike (dame), pri vodnikih Unije francoskih gimnastov itd. in zvečer diner permanentnega slavnostnega odbora.

Telovadci pa so odšli že dopoldne s češkimi brati v predmestje Clichy, v telovadnico gasilskega zbora, kjer telovadijo tudi gimnasti. Čehi so zvedeli na prejšnji dan se vršeci izbirni tekmi francoske vrste, da izvajajo ti vajo na krogih drugače, kakor oni, in sicer konec namesto iz stoje na rokah v vzporo in prevrat raznožno nazaj do stoje na tleh takole: iz stoje na rokah spad nazaj do vznosne vese zadaj in premah raznožno naprej do stoje na tleh. Kakor Čehi so bili vajo naučeni tudi Slovenci, zato so porabili to priliko, da se privadijo novega odskoka, ki ga je pa itak že znala večina naših. Čehi so telovadili zelo živahno, vendar niso kazali toliko, kolikor smo videli na dan tekme; videli pa smo na prvi pogled, da so izborni pripravljeni. Pri prostih smo videli tudi, da so izvajali prehod v čepenje pri drugi vaji počasi, kar so se naši tekmovalci takoj popoldne naučili v hotelski sobi.

Dne 15. novembra dopoldne se je vršila seja mednarodne telovadne zveze, potem 81. kongres Unije francoskih gimnastov. Popoldne pa je sprejel permanentni odbor prireditve in zunanje zastopnike predsednik francoske republike M. Poincaré. Slovence sta zastopala brata Smertnik in Berce.

Ta dan zjutraj je odšla tekmovalna vrsta v telovadnico, kjer je se vršila drugi dan tekma: Gymnase Voltaire, rue Japy (Boulevard Voltaire 152). Ob stenah te velike telovadnice so galerije z več tisoč sedeži. Sredina s parketnim podom, obe strani brez trdega poda, pripravljene za orodje. Dvorano so dekorirali; bila je vsa v francoskih zastavah, okrašena z nebrojem lučic. Na levi sredi galerije je bila pripravljena tribuna za predsedstvo in zastopnike; nad tem prostorom je bila velika slika iz leta 1847, predstavljajoča telovadnico otroškega zavetišča s sedaj nerabljenim orodjem, n. pr. gugalnicami v obliki tehtnice, bradljami s ploščatimi, zelo visokimi lestvinami, plezalnimi

¹⁾ To ni Svoboda, ki je bil drugi na VI. zletu v Pragi. Ta se zaradi bolezni ni mogel udeležiti te tekme.

vrvmi z vozli itd. V telovadnici smo videli italijansko vrsto, ki je poizkušala telovaditi na bradlji, drogu in konju, toda zastopnik Unije jim je tukaj prepovedal telovadbo.

Čehi in naši niso prišli tu do telovadbe, zato so se odpravili zopet v Clichy, kjer so bili telovadili že včeraj.

Zvečer smo bili v telovadnici Voltaire. Imel se je pričeti tu javni del vse prireditve; ob 9. zvečer se je zbralo na galerijah mnogo občinstva, zlasti mnogo pariških Čehov. Nasproti glavne tribune je bila pripravljena godba, sestojeca po večini iz dečkov in deklic. Pri tej priliki je govoril Charles Cazalet, predsednik Unije francoskih gimnastov, nato pa je prečital tajnik te Unije daljšo razpravo M. de Coubertina o novem načinu boksanja na konju. To novost so tudi pokazali takole: Prišla sta dva boksarja v tankem trikot-oblačilu. Prvega so posadili na konja (telovadno orodje) ter s trakovi privezali njegove noge h konjevini; nato ga je drugi začel napadati na več načinov z različnimi udarci in sunki. Ko sta pokazala vse načine, sta se oddaljila med burno pohvalo.

Sredi dvorane so nastopile tekmovalne vrste: spredaj belgijska, potem češka, dalje italijanska, luksemburška, slovenska (v sokolskem kroju) in francoska. Pozdravil jih je najprej predsednik Unije M. Cazalet, potem predsednik mednarodne zveze Cupérus — godba je zaigrala himne posameznih narodov, katere so zastopale tekmovalne vrste, tako tudi „Kje dom je moj“, „Hej Slovani“ in „Naprej, zastava Slave!“.

Nato so odlikovali predsednika senske (pariške) župe gimnastov in tajnika Unije Leroy z redom častne legije, ga burno pozdravljali ter mu prirejali prirčne ovacije.

V telovadnici so nastopili potem renneski gimnasti s prostimi vajami za prihodnji zlet v Rennesu, v stranskih prostorih pa je sklical predsednik Cupérus sejo sodniškega zbora.

Naznanila se je razdelitev sodnikov k posameznim orodjem in panogam tekme. K orodjem, kjer odločuje strokovnjaška sodba sodnikov, so bili dodeljeni večinoma zastopniki romanskih narodov: za bradljo 1 Italijan in 1 Luksemburžan, za kroge zopet 1 Italijan in 1 Luksemburžan, za drog je bil Smertnik z Belgijcem in pri konju Očenášek s Francozom.

Pri tej seji je predlagal tudi br. Vaníček, naj se dopusti onim vrstam, ki so priučene na krogih raznožnemu prevratu nazaj, da izvajajo

vajo tako brez vpliva na znamko. Vendar so bili vsi sodniki razen Čehov in Slovencev proti temu, da si je znano, da se je pred leti v Pragi dovolilo Belgijcem izvajati naučene vaje drugače, kakor so bile predpisane. Predsednik Cupérus ni dopustil niti glasovanja o tem predlogu.

Dalje se je določilo, da nastopi prihodnji dan pred predsednikom francoske republike iz najboljših tekmovalcev vsake narodnosti sestavljena vrsta na orodju in najboljša vrsta v prostih vajah.

Tekma.

V nedeljo dne 16. novembra se je vršila tekma. Dasi je bil pričetek določen na poluosmih zjutraj, je bilo ob sedmih že vse pripravljeno v ozaljšanem Gymnase Voltaire. Za tekmo je bilo pripravljeno popolnoma novo, še ne rabljeno orodje francoske konstrukcije, ki se pa ne razlikuje mnogo od naše. Bilo je pripravljeno po troje glavnih orodij, da so mogle vrste izbirati — dasi ni bilo v resnici kaj izbrati. Med bradljami n. pr. je bila primerna le ona s premično višino in širino; pri drogu je važna žrd, ta pa mora biti predpisano debela; med konji ni bilo razlike; krogi so viseli na zelo dolgih, tankih vrveh.

Tekmovati se je moralo v temle redu: proste vaje, bradlja, drog, konj, krogi, tek; popoldne pa skok v daljino, plezanje in dviganje bremena.

Na galerijah se je nabralo takoj zjutraj precej občinstva, večinoma pa zopet Čehi in mladina. Ob največji napetosti si je stopilo nasproti šest narodov. Vedelo se je, da so vse vrste dobro pripravljene, znalo se je tudi, da se v tej tekmi napno vse sile, da bi prekosili romanski narodi Slované. Francozi in Italijani so pričakovali, da dosežejo prvo mesto. — Čehi pa so bili pripravljene na te tekmece; Belgijci in Luksemburžani so pričakovali svoj uspeh le pred Slovenci — naši pa so zopet videli svoje mesto v prvih vrstah. Odločevalé bodo petindvajsetinke točk, treba je ohraniti vsak ulomek, ničesar izgubiti, vse pridobiti. Gotovo je bilo to bodrilno, in dasi je vsled notranje razburjenosti pobledelo marsikako lice, vendar se je videlo večini junaško razpoloženje.

Razen slovenske vrste je obsegala vsaka po osem telovadcev (6 tekmovalcev in dva namestnika). Bile so zatorej v tem oziru bolje preskrbljene, zakaj izmed Slovencev jih je bilo takrat za tekmo zmožnih le še šest. Pogačnik je sicer poizkusil, toda bolečina v križu ga je ovirala toliko, da ni mogel telovaditi. Slovenska

vrsta je izgubila vsled tega enega najboljših. — V ostalih vrstah so bili skoro sami starejši tekmovalci; italijanska je bila skoro ista kakor pred dvema letoma v Turinu, Francozi so imeli v svoji vrsti štiri Alžirce iz Afrike (bili so Francozi, ne Arabci).

Predsednik mednarodne zveze in vodnik tekme, M. Cupérus, je pričo sodnikov položil na mizo šest enakih zavitkov s polami za zaznamke sodnikov in številke za tekmece. V vsakem zavitku je bila tudi številka, ki je določila red, po katerem imajo nastopati vrste v tekmi. Vodniki posameznih vrst so po abecednem redu jemali zavitke z mize. Slovenci smo bili po tem redu zadnji in Murnik je vzel to, kar je ostalo. — Ko so zavitke odprli, smo videli, da se tekmuje v temle redu: I. Slovenci, II. Čehi, III. Belgijci, IV. Italijani, V. Luksemburžani, VI. Francozi, Slovenci so bili že četrtri izžrebani za prve.

Sodniki so se pripravili. Cupérus je zaklical: „Slovenska Sokolska Zveza!“ in pričel se je boj. Krepko so prikorakali Slovenci. Veselo jih je bilo videti, ko so na Murnikovo povelje izvedli krasen razstop, lahko in strumno. Kakor smo videli pozneje, je bil slovenski razstop med vsemi najlepši, pa tudi najprimernejši, ker je obsegal z vajami složne gibe in gibanje. Na vodnikovo štetje so potem izvedli vaje — dober začetek — razjasnila so se našim lica — in občinstvo ni varčevalo s pohvalo. Vaje so bile izvedene vzorno; strogi sodniki pa so bili vendar skopi z 10 točkami. Izgubili so pri prostih 11 točk. Sicer malo, toda vendar preveč, in že tedaj se je dalo misliti, ali je popolnoma zanesljiva taka sodba, kjer odločujejo posamezniki sami; saj je ravno sodniški posel v takih primerih zelo težaven in vsekakor je bolje, ako ima tudi docela nepristranski sodnik poleg sebe še koga, ki ga opozori na stvari, ki jih sam ni videl ali v drugem primeru videl pretémno. To je pa potrebno posebno še tukaj, ko so sodniki navadno oni, kateri so bili poprej navzočni pri pripravah posameznikov. Vtisk lastnih telovadcev ostane tako trdno, da ga je za popolno objektivnost mogoče izbrisati le z mnenjem sodnika, ki je bil navzočen pri kaki drugi vrsti. Sodba posameznikov zatorej ne more biti popolnoma zanesljiva, in v tem oziru naj bi se izkušale popraviti pomanjkljivosti.

Za Slovenci so izvajali proste vaje Čehi — tudi krasno, ostale vrste pa so kazale dokaj slabšo izvedbo. Belgijski in italijanski telovadci so v položajih, ki bi jih morali zavzeti hipoma,

ter obstati popolnoma nepremično, nelepno stresali z rokami — tu pa tam je celo komu zmanjkalo vaje.

Slovenci so šli na bradljo. Gladko je uspela obvezna vaja. Z zadovoljstvom smo pričakovali še poljubnih; vedeli smo, da so po težkoči kos vajam drugih vrst in, kakor smo videli pozneje, se nismo motili. Posebno moram omenjati Vidmarjevo sestavo, ki je bila ena najlepših in najtežjih sestav v vsej tekmi, in Miklavčevo vzporo v zakolebu do razovke v vzpori, ki je bila izvedena tako točno in markantno, da je pohvalno pritrjevala večina prisotnega občinstva. Severjeva vaja je bila sicer bolj kolebna, toda krasno izvedena. Med izvajanjem sem pa opazil nekaj, kar iznova dokazuje potrebo preureditve sodniškega posla. Medtem je izvajala italijanska vrsta proste vaje. Italijanski sodnik je gledal na to vrsto ves čas, ko je vajo izvajal Sever na bradlji. Njegov sosodnik pa je večino časa gledal v zvezek. Vsiljuje se nam zatorej vprašanje, kako je nastala znamka. Kontrola ni mogoča, ker so znamkovali tajno. Slične stvari so pravili tudi drugi.

Čehi so izvajali začetek obvezne vaje brez dotika, sploh je bila češka obvezna najboljša. Odlikovali so se tudi s poljubnimi, česar se o večini telovadcev naslednjih vrst ne more trditi.

Na drogu se je slovenska vrsta izkazala bolj, kakor smo pričakovali. Pri poizkusni tekmi v Ljubljani se je večini ponesrečil odbočni premah po nauporu, toda v Parizu so izvajali dobro. Edino vesa pred teznim nauporom je bila pri nekaterih preveč na zapestju.

Čehi so se izkazali na drogu mojstre. Brezdvomno so bili najboljši. Obvezno vajo so delali vsi gladko, z vso eleganco, pri poljubnih pa so bili kot celota najbolj dovršena vrsta izmed vseh drugih vrst, dasi smo videli pozneje posameznike, ki so zopet pokazali svoje — bi rekel — nedosežne posebnosti. Izmed naših so se izkazali s krasnimi, težkimi in dobro izvedenimi vajami Vidmar, Miklavc, ki je naredil iz razovke spredaj z nadprijemom obrat razovno v razovko spredaj s podprijemom, dalje Jezeršek, Jerin in Sever. Francozi so imeli enega, ki je prekašal druge, in tako tudi drugi narodi posamezne, ki so izvajali prav lepo.

Na konju je slovenska vrsta izvedla vse vaje brez prekinjenja; dva sta pač zastala pri koncu obvezne. Metanje pa ni bilo tako, kakor smo ga večkrat videli pri pripravi v Ljubljani. Tuj konj

— to se pozna takoj; deloma so bila kolesa izvedena tudi nekoliko prenizko in težno. Najboljši na konju so bili Italijani, to smo opazovali že prejšnji dan, imeli pa niso nič posebnega v svojih poljubnih sestavah. Istotako so dobro metali Francozi in deloma drugi narodi — toda videla se je za prostovoljne vaje obvezna v drugo stran — ali še celo olajšana obvezna.

Na krogih so bili naši krasni. Obvladanje vaj, gotovost in eleganca, vse je bilo, kakor smo pričakovali. Čehi so se odlikovali istotako. Italijani in Francozi so bili tudi dobri, toda naši in Čehi so jim bili kos.

Na bulvaru, kakih pet minut vožnje z avtom od telovadnice, je bil odmerjen prostor 100 metrov za tek. Bilo je slabo, deževno vreme, in pihal je veter, prostor za tek pa je bil precej nagnjen. Odločiti se je bilo, ali naj teko proti vetru navzdol, ali z vetrom navzgor — sodniki so se odločili za prvo. Tudi tla sama so bila neugodna za tek.

Tekali sta po dve vrsti naenkrat — po en telovadec iz vsake; čas so merili s stopkami.

Vse vrste so tekle razmeroma slabo. Čehi so bili najboljši, ali tudi oni, pripravljeni skoro na vse točke, so dosegli samo 33 točk izmed 60 možnih. Ne dosti slabši so bili Francozi in Italijani, dokaj za njimi Belgijci, Luksemburžani in Slovenci. Naši vrsti se je pač poznalo tu, kakor sploh pri prosti tekmi, da ni br. Pogačnika v njej, zlasti pa to, da so nekateri tekmovalci došli premalo ali celo nič pripravljeni k skupni vadbi. En mesec je premalo, za gotove, dobre izvedbe v prosti tekmi treba vaditi dokaj časa. Iznova bodi tu poudarjena potreba, da naša društva obračajo mnogo več pozornosti panogam proste tekme, ki jih pri nas mnogokod skoro čisto zanemarjajo.

Junaka se je tu pokazal Čeh Stary. Peta mu je bila močno poškodovana; hoditi je mogel le po prstih, pri teku pa je prekosil našega najboljšega. (Konec prih.)

R. Š.:

Na pragu jubilejnega leta.

(Statistične črtice in pregledi, zlasti za l. 1912.)
(Dalje).

Priraščaj in upad članstva l. 1911.

(Številke v oklepajih značijo število članov, oziroma članic l. 1910.)

a) Kranjsko.							
Št.	Ž u p a	M o ž j e	%	Ž e n e	%	S k u p a j	%
1	Gorenjska ¹⁾ in Javornik	641 (774) = — 133	— 17·2	78 (88) = — 10	— 11·3	719 (862) = — 143	— 16·6
2	Idrijska ¹⁾	557 (601) = — 44	— 7·5	226 (114) = + 112	+ 4·9	783 (715) = + 68	+ 9·5
3	Ljubljanska	873 (761) = + 112	+ 14·7	69 (63) = + 6	+ 9·6	942 (824) = + 118	+ 14·3
4	Ljubljana I.	1113 (1130) = — 17	— 1·5	80 (38) = + 42	+ 110·5	1193 (1168) = + 25	+ 2·1
5	Novo mesto	571 (585) = — 14	— 2·4	67 (60) = + 7	+ 11·6	638 (645) = — 7	— 1·0
6	Krško, Radeče, Zagorje (spadajo k Celjski župi).	250 (257) = — 7	— 2·8	50 (38) = + 12	+ 31·5	300 (295) = + 5	+ 1·7
	Kranjsko skupaj . . .	4005 (4108) = — 103	— 2·5	570 (401) = + 169	+ 42·1	4575 (4509) = + 66	+ 1·4
b) Primorsko.							
6	Goriška in Cerkno . .	1365 } 2038 { = + 128	+ 6·3	135 } 130 { = + 128	+ 98·5	1500 } 2168 { = + 256	+ 11·8
7	Tržaška	801 }		123 }		924 }	
	Primorsko skupaj . . .	2166 (2038) = + 128	+ 6·3	258 (130) = + 128	+ 98·5	2424 (2168) = + 256	+ 11·8
c) Štajersko in Koroško.							
8	Celjska	971 (928) = + 43	+ 4·6	54 (29) = + 25	+ 89·6	1025 (957) = + 68	+ 7·1
1a	Borovlje	50 (48) = + 2	+ 4·0	—	—	50 (48) = + 2	+ 4·0
	Skupaj	1021 (976) = + 45	+ 4·6	54 (29) = + 25	+ 89·6	1075 (1005) = + 70	+ 7·0

¹⁾ Niso vštete Borovlje (1a), pri Idrijski pa Cerkno (6).

Priraščaj in upad članstva leta 1912.

(Številke v oklepajih značijo število članov, oziroma članic l. 1911.)

a) Kranjsko.							
Št.	Ž u p a	M o ž j e	%	Ž e n e	%	S k u p a j	%
1	Gorenjska ¹⁾ in Javornik	519 (641) = — 122 — 19		98 (78) = + 20 + 2·2		617 (719) = — 102 — 14	
2	Idrijska ¹⁾	510 (557) = — 47 — 8·4		185 (226) = — 41 — 18·1		695 (783) = — 88 — 11	
3	Ljubljanska	802 (873) = — 71 — 8·1		39 (69) = — 30 — 4·3		841 (942) = — 101 — 10	
4	Ljubljana l.	1129 (1113) = + 16 + 1·4		76 (80) = — 4 — 5		1205 (1193) = + 12 + 1	
5	Novomeška	665 (571) = + 94 + 16·5		61 (67) = — 6 — 8·9		726 (638) = + 88 + 13·7	
6	Krško, Radeče, Zagorje (spadajo k Celjski župi).	198 (250) = — 52 — 20·8		32 (50) = — 18 — 3·6		230 (300) = — 70 + 23·3	
	Kranjsko skupaj . . .	3823 (4005) = — 182 — 4·5		491 (570) = — 79 — 13		4314 (4575) = — 261 — 5·7	
b) Primorsko.							
6	Goriška in Cerkno . .	1172 (1365) = — 193 — 14·1		50 (135) = — 85 — 63		1222 (1500) = — 278 — 18·5	
7	Tržaška	781 (801) = — 20 — 2·4		170 (123) = + 47 + 38·3		951 (924) = + 27 + 2·9 ₂	
	Primorsko skupaj . . .	1953 (2166) = — 213 — 9		220 (258) = — 38 — 14		2173 (2424) = — 251 — 10·3	
c) Štajersko in Koroško.							
8	Celjska ²⁾	1033 (971) = + 62 + 6·3		70 (54) = + 16 + 3		1103 (1025) = + 78 + 7·6	
1a	Borovlje	30 (50) = — 20 — 4		—		30 (50) = — 20 — 4	
	Skupaj	1063 (1021) = + 42 + 4·1		70 (54) = + 16 + 3		1133 (1075) = + 58 + 5·4	
Slovenska Sokolska Zveza:							
a) leta 1912 (v oklepajih števila za l. 1911):							
Št.	D e ž e l a	M o ž j e	%	Ž e n e	%	S k u p a j	%
1	Kranjsko (5 žup + 1 dr.)	3823 (4005) = — 182 — 4·5		491 (570) = — 79 — 13		4314 (4575) = — 261 — 5·7	
2	Primorje (2 župi + 1 dr.)	1953 (2166) = — 213 — 9		220 (258) = — 38 — 14		2173 (2424) = — 251 — 10·3	
3	Štajersko (1 župa) . . .	1033 (971) = + 62 — 6·3		70 (54) = + 16 + 3		1103 (1025) = + 78 + 7·6	
4	Koroško (1 društvo) . .	30 (50) = — 20 — 4		—		30 (50) = — 20 — 4	
	Slovenske dežele . . .	6839 (7192) = — 353 — 4·9		781 (882) = — 101 — 11·4		7620 (8074) = — 454 — 5·6	
b) leta 1911 (v oklepajih števila za l. 1910):							
1	Kranjsko (5 žup + 1 dr.)	405 (4108) = — 103 — 2·5		570 (401) = + 169 + 42·1		4575 (4509) = + 66 + 1·4	
2	Primorje (2 župi + 1 dr.)	2166 (2038) = + 128 + 6·3		258 (130) = + 128 + 98·5		2424 (2168) = + 256 + 11·8	
3	Štajersko (1 župa) . . .	971 (928) = + 43 + 4·6		54 (29) = + 25 + 89·6		1025 (957) = + 68 + 7·1	
4	Koroško (1 društvo) . .	50 (48) = + 2 + 4		—		50 (48) = + 2 + 4	
	Slovenske dežele . . .	7192 (7122) = + 70 + 1		882 (560) = + 322 + 57·5		8074 (7682) = + 392 + 5·1	

¹⁾ Niso vštete Borovlje (1a), pri Idrijski pa Cerkno (6).

²⁾ Ni všteto Krško, Radeče, Zagorje. (Glej zgoraj Kranjsko št. 6.).

(Dalje prih.)

Z nadzorstvenega potovanja.

Logatec. 11. VIII. 1913. Reden telovadni večer. Vadi 9 telovadcev, ena vrsta na orodju. Proste vaje se vadijo na gramofon, dobro. Društvo kaže od lani lep napredek; to je najbrže zasluga br. načelnika, ki se je udeležil tudi vaditeljskega tečaja S. S. Z. Društvo ima tudi mlajši naraščaj, 22 po

število. Poizkusoma se je uvedla tudi telovadba ženskega oddelka; obiskuje jo 7—9 sester. Bratje in sestre, le pogumno naprej po pričeti poti!

Novo mesto. 20. VIII. 1913. Reden telovadni večer. Ob zadnjem obisku sem našel društvo v nezadovoljivem

stanju; tembolj me veseli, da morem sedaj poročati le ugodno. 20 prisotnih članov vadi najprvo redovne vaje, potem na orodju. Glede orodja naj omenim napako, ki je pri nas tako splošna, da je treba opozoriti brate vaditelje nanjo. Pri večini naših društev o kakem vadbenem načrtu sploh ni nobenega sledu; kjer je načrt, tam pa je navadno le za parado, le v okrasek stene. Če pa je že načelnik tako vesten, da vseeno opozori vaditelja na tvarino, predpisano v načrtu, pa smatra ta navadno za nepotrebno, da bi jo predelal. V tem primeru je imel vaditelj predpisane na drogu „vzmike, proste vese“. Vadil pa je vse drugo, le tega ne. Vaditelj, o katerem govorim, je še novinec; spoznal je svojo napako takoj, ko sem ga opozoril nanjo, in je uvidel potrebo sistematične vadbe po načrtu. Omenjam pa to le vsled tega, ker se to godi tako splošno, da smatram za dolžnost, opozarjati br. vaditelje na to napako. Drugih napak nisem našel in moram le pohvalno omenjati red in energično vodstvo. Imam najboljše vtise od društva in sem uverjen, da najdem prihodnjič društvo še krepkeje in delavnejše.

Trebnje životari. Bratje, kaj res ni med vami navdušenja in razumevanja sokolske stvari? Ne glejte od strani, lotite se vsi dela in videli boste uspehe.

Mokronog počiva, **Št. Janž** mu druguje. Brezdelje še nikjer nikoli ni rodilo nobenih dobrih sadov, njemu se ne smejo nikdar vdajati sokolski činovniki. Zdržite se zopet, le naprej gre naša pot, kdor omahuje, zaostane!

Gradac čaka na novo telovadnico, ki jo zida tamošnji posestnik. Med tem pa, bratje, ne spite, da se pokažete podpore vredne.

Metlika. 22. VIII. 1913. Reden telovadni večer. Članstvo se je pripravljalo za zlet v Semič. Vadi 17 članov. Tri vrste na orodju. Prva in druga vadita za nastop, tretja pa na konju po načrtu. Tvarina na konju je bila lepo izbrana in sem opazil res metodičen postop vaj. Opazil sem tu tudi lepo navado, ki se pri nas žal še ni vdomačila pri večini društev: to je sprejem in pozdrav novodošlega brata. Brat načelnik pozdravi novince, ga predstavi drugim bratom, ga opozori na dolžnosti in pravice, ga pozove, da redno obiskuje telovadbo in prosi naposled brate, naj sprejmejo novodošlega kot dragega brata v svojo sredo. Veselilo me je, da se vendar že vsaj ponekod uvaja ta navada. Pomislite, bratje, samo, koliko pomislekov je imel ta brat, preden se je odločil, da je vstopil v vaš krog. Saj poznate te strahove, sami ste jih imeli. „Saj nič ne znam“, ali „pa me bodo postrani gledali, ker sem to pa to“ in še dosti enakih pomislekov. Ko se naposled odloči, pride, nihče se ne zmeni zanj, on stoji v kotu in vsak trenutek mu je luže, vedno bolj se utrjujejo v njem oni pomisleki, veselje gine in on komaj čaka, da bi zopet šel. No k sreči ga vseeno br. načelnik opazi in vrine nepoznanega v eno ali drugo vrsto. Ne pričakujte, bratje, da ta ostane res med vami. On ne pozna vas, vi pa njega ne, tujec ostane med tujci in čaka le težko, da se reši te družbe. Pa v nasprotnem primeru? Samo par besedi, brat načelnik, in novodošli brat je rešen mučnega položaja, vsi ga poznajo in, opozorjeni nanj, ga sprejmejo takoj kot znanca in brata v svoj krog in naš je. Zatorej, bratje načelniki, posvečajte novincem kar največjo pozornost. Društvo v Metliki se zopet krepko razvija in preverjen sem, da bo dajalo vsej Beli Krajini dober zgled v njeni metropoli! Nekatere želje belokranjskih društev pa sem poročil tehničnemu odseku S. S. Z.

Radeče pri Zidanem mostu. 29. VIII. 1913. Reden telovadni večer za članice in člane. Članice je vadilo 5, štiri proste vaje. Razen par malenkosti so vaje dobro izpiljene. Peta prosta vaja dela še malo težav, pa pridnost in navdušenje ne pozna ovir. Članov 11, proste vaje dobre, skladnost pa prav dobra. Po tem se lahko zgledujejo društva večjih krajev, nego so Radeče. Kjer je navdušenje in vztrajnost ondi tudi uspehi ne izostanejo. — Pričeli so vaditi tudi mlajši naraščaj, katerega je dosedaj 20; upajo pa, da se kmalu podvoji to število. Bratje in sestre, pot, po kateri greste, je prava, zato le pogumno naprej!

Celje. 30. VIII. 1913. Reden telovadni večer. Članov 16. Priprave za nastop. Proste vaje uspevajo prav lepo; tudi je popravil br. načelnik štetje. Napredka je videti dovolj, le število ne vzraste. Opazil sem sam mlačnost občinstva do društva. Vzrok ni v društvu in zato je neodpustno, da gotovi krogi odtegujejo podporo društvu, ki vrši tako važno narodno delo, in to še posebno v kraju, kakor je Celje. Pa bratje, vaša pot je ravna, ne bojte se ovir, z neumornim delom preženite mlačnost v mejnih postojankah!

Vransko. 5. IX. 1913. Ker mi ni bilo mogoče ostati na večer na Vranskem, sem navezan na poročilo br. načelnika in na statistične zapiske. Vadilo je članov v juliju 10 in članic 10. Sedaj pa delo v telovadnici počiva, ker je hmeljska trgatev. Začelo se je tudi z naraščanjem in obiskuje telovadbo 14 dečkov mlajšega in 9 starejšega. Društvo je pridno in upam, da ne bo imelo predolgih počitnic.

Ribnica. 15. IX. 1913. Reden telovadni večer. Članov navzočnih 7. Br. načelnik odsoten. Načrta nisem videl. Vadi vaditeljski pripravnik, ki je že eno leto v vaditeljskem zboru in šele drugič prišel do tega, da poizkusi vodstvo. Br. načelnik, ni vse v redu v telovadnici, tudi obisk ni zadovoljiv za Ribnico. Vaditeljem in pripravnikom se mora dati priložnost, da se vadijo v vodstvu. Članice vadi 7 in gojenk 14. Naraščaja 25 dečkov. Pričakujem prihodnjič boljših razmer.

Kočevje. Po poročilu bratov iz Ribnice, ki redno obiskujejo društvo, vadi 9—12 članov, naraščaja pa 12—17. Telovadnica ima 25 m² in je visoka 3-5 m. Orodje so si bratje napravili vse sami. Obrtnim vajencem prepovedujejo mojstri obisk, zato se število ne more dvigniti. Bratje iz Kočevja, bodite preverjeni, da bo vaše delo rodilo lepe sadove. Brata načelnika pa stavljam veliki večini naših društvenih načelnikov za zgled sokolske požrtvovalnosti, navdušenosti in vztrajnosti.

Cerknica. 19. IX. 1913. Telovadcev 12, telovadi pa redno 4—5. Mlajšega naraščaja 12. Pri župnem zletu je nastopilo iz tega društva 6 članov. Morda pa malo preveč počivate, bratje! Potrkajte malo na svojo vest, morda se kaj oglasi.

Postojna. 21. IX. 1913. Nastop v prid cvetličnega dne. 8 članov proste vaje, dobro; 6 članic 5 prostih vaj. Proste vaje članic so bile izvajane bolje nego članske. Nastop na orodju je bil prav lep, zlasti končne skupine.

Senožeče. 2. X. 1913. Seja pripravljalnega odbora. Pravila vložena 19. IX. Denarja imajo sedaj K 165.—. Upajo, da gmotno ne bo težav; članov bo tudi primerno število. Začetek je storjen, sedaj pa le čvrsto na delo!

Splošno naj omenim še to, da sem opazil pri nekatereh društvih, da so omrtvela, ko so zvedela, da se je odgodil zlet. Bratje, to je slabo izpričevalo. Menda si ne boste

hoteli naprtiti očitek, da delate samo za zlete? Razen tega pa še pomislite, da čas do drugega leta ni predolg! Kdor prespi zimo, ta prespi najbrže tudi zlet, zakaj pri našem zletu ne potrebujemo nič polovičnega, vse mora biti opisljeno in oglašeno. Videli ste, bratje, že pri novomeškem zletu, koliko Vam še manjka, koliko napak je bilo treba popraviti. Zimsko delo naj ubrusi vse nedostatke. Priprave za tekmo so se opustile popolnoma, bliža se zima in zopet bo treba pričeti vaditi za tekmo. Ne računajte, da Vam zadostuje pomlad in poletje. Vadili boste tudi pozimi in še ne pojde vse gladko. Proste vaje še vedno niso čisto naučene, kaj šele vzorne. In mi hočemo pri zletu nastopiti vzorno. Ženske

proste imajo še toliko pogreškov. Vzemite v roke razlago, berite, berite in berite! Glavni vzrok vseh napak je površnost. Razlaga je dovolj jasna, treba je le trdne volje in potrpljenja, — Br. načelniki, pogoj za uspehe je sistematično delo po vadbenem načrtu. Načrt ne sme manjkati v nobeni telovadnici. Poleg priprav za zlet, za tekmo, ne zanemarjajte rednega, sestavnega dela! Skrbite, da si ustvarite dober vaditeljski zbor. Načelnik, ki zapuša društvo, ne da bi bil izvežbal namestnika, ni izvršil svoje dolžnosti. Dalje, bratje vadiitelji, poglabljajte svoje znanje z branjem sokolskih časopisov in knjig, da boste kos svoji nalogi! Bodite pridni, vestni in navdušeni za delo sokolsko! Na zdar! S. V.

Vestnik slovenskega Sokolstva.

Slovenska Sokolska Zveza.

Iz seje odbora S. S. Z. dne 2. novembra t. l. — Navzočni bratje: Bukovnik, Dermelj, dr. Fettich-Frankheim, Kajzelj, Kostnapfel, dr. Murnik, dr. Pipenbacher, dr. Sajovic Gv., kot člani predsedstva; bratje: Gangl (Idrijska župa), dr. Marinček (Gorenjska), Novak (Idrijska), Papež (Novomeška), dr. Pestotnik (Ljubljana I.) E. Sajovic (Gorenjska), Smertnik (Celjska) in dr. Šavnik (Tržaška župa), kot člani odbora, oz. namestniki. Predseduje starosta br. dr. Oražen. Goriška sokolska župa je opravičila odsotnost svojega zastopnika. Zapisnik zadnje seje se prebere in odobri. — Zvezni tajnik poda obširno poročilo o delovanju Zveze. Spominja se umrlih bratov boriteljev sokolskih, Kušarja v Kranju in Chlopka v Ljutomeru ter narodnega dobrotnika br. Babiča. Naznani ustanovitev novih sokolskih društev v v Bistrici, v Divači, v Senožečah in preosnovo odseka v Braslovčah v samostojno društvo; naposled izid volitev, že objavljen v „Slovenskem Sokolu“. Nove prapore so razvili Sokol v Logatcu, Trziču in v Ljubljani. S 1. januarjem 1914 začne poslovati nova Mariborska sokolska župa. Zveza je uvedla statistiko Sokolov-nabornikov in potrjenih v vojake. Grajati je društva, ki še do danes niso odgovorila na večkratne opomine. Otvorila se je sokolska čitalnica v Narodnem domu v Ljubljani (Zvezna soba) počenši s 4. oktobrom; odprta je vsak torek od 7—1/29. zveč. Predsedstvo je naročilo 10 plaket; ena se pokloni kot darilo Uniji francoskih gimnazij ob njeni 40letnici. Rusko Sokolstvo bo imelo svoj zlet v Petrogradu dne 17. julija 1914. in se udeleži tudi našega zleta v večjem številu. Izreče zahvalo listom „Dnevu“, „Edinosti“, „Slov. Narodu“ in „Soči“, ki so bili Sokolstvu vedno na razpolago. — Brat Dermelj poda nato blagajniško poročilo, ki izkazuje do dne 30. septembra tega leta K 6034/08 čiste imovine. Blagajniško poročilo se odobri. Sklene se izdati koncema vsakega leta tiskano bilanco in jo odposlati vsem društvom in župam. — Župe dolgujejo Zvezi K 7166/50. Samo Gorenjska, Ljubljanska in Novomeška župa so vplačale vse prispevke. Sklene se preosnovati finančni odsek za sokolski zlet; vanj pride tudi Zvezni blagajnik. Sestaviti je poslovnik zanj. — Brat načelnik poroča, da so izšle slike za proste vaje, moške in ženske; da se je izvršil zlet v Novo mesto dobro vzlic slabemu vremenu. Grajal je društva, ki niso poslala

nanj vsaj po 1 telovadca za proste vaje, kakor je bilo sklenjeno. Poroča o pripravi vrste za mednarodno tekmo v Parizu. Podrobna uredba ekspedicije v Pariz k tekmi se prepuša predsedstvu. Proti ekspediciji v Pariz se izjavi br. dr. Pestotnik. Predlog za ustanovitev zbora fanfaristov se odkloni. — Letos nameravani slov. vsesokolski zlet se vrši prihodnje leto 1914 in sicer 15., 16. in 17. avg. v prvotno nameravanem obsegu. — Sklene se, Zveznemu glasilu za celoletne naročnike dati po en izvod podob za proste vaje ter vsakemu sokolskemu društvu po dva izvoda. — Na znanje se vzame ustanovitev statističnega odseka, kjer so bratje dr. Murnik, dr. Gvidon in Evgen Sajovic, ki pritegnejo po potrebi še druge v odsek. — Sklene se, da se ima vršiti dopisovanje društev Zvezi ali nasprotno samo potoma žup. — Naznanjeni zlet Gorenjske sokolske župe v Kranju 5. jul. 1914 in razvitje prapora Sokola v Žireh 28. junija 1914 se vzame na znanje. A. K.

Ljubljanska sokolska župa.

K jubileju Sokola v Ljubljani. Ob petdesetletnici sta se Sokola spomnila tudi občinski svet praški in zagrebški. Predsedstvo občinskega sveta v Pragi mu je poslalo dopis, ki se glasi v prevodu: „Velecenjeni gospodje! Občinski svet kralj. glavnega mesta Prage je v svoji seji dne 17. oktobra 1913 vzel na znanje poročilo o dovršitvi 50. leta obstoja telovadnega društva „Sokola“ v Ljubljani, ki ste jo slavili v teh dneh, ter je sklenil soglasno, Vam izreči najpriskrnejše čestitke k pomembni tej slavnosti. Resnično veselje mi je, poročiti Vam, velecenjeni gospodje, to čestitko občinskega sveta praškega, kateri si dovoljujem pripojiti svojo odkritosrčno željo, da bi se tudi nadalje uspešno razvijalo in razcvitalo Vaše društvo, ki se po pravici vrsti med najpomembnejše v vsem sokolskem svetu. Z izrazom resničnega spoštovanja in prisrčnim „Na zdar!“ sem Vam, velecenjeni gospodje, vedno docela vdani Dr. Groš, župan kralj. glav. mesta Prage.“ — Zagrebški župan gosp. Holjac pa je poslal čestitko: „Svobodno in kraljevsko glavno mesto Zagreb se pridružuje čestitkam vsega slovanskega in sokolskega sveta, poslanim ljubljanskemu Sokolu v času, ko slavi 50 letnico svojega obstanka, s toplo željo, da bo tudi v bodoče predhodnik v borbi slovenskega naroda proti njegovim sovražnikom, s toplo nado, da po Sokolstvu vodeni slovenski narod izvojuje zmago svojim idealom.“